TRAN DANG KHOA

"Trăng ơi từ đâu đến?
Hay từ cánh rừng xa
Trăng hồng như quả chín
Lửng lơ lên trước nhà
Trăng ơi từ đâu đến?
Hay biển xanh diệu kì
Trăng tròn như mắt cá
Chẳng bao giờ chớp mi..."

Góc sân và Khoảng trời

TỦ SÁCH VĂN HỌC
HUONGTHUY BOOKSTORE
vh. NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

Con Bướm Vàng

Con bướm vàng
Con bướm vàng
Bay nhẹ nhàng
Trên bờ cỏ
Em thích quá
Em đuổi theo
Con bướm vàng
Nó vỗ cánh
Vút lên cao
Em nhìn theo
Con bướm vàng
Con bướm vàng...

2.1966

Cái Sân

Cái sân
Em thường rải cái nong
Ra góc sân ngồi học
Những đêm có trăng mọc
Em chơi cho đến khuya
Thường là xỉa cá mè

Hay làm mèo đuổi chuột
Những lúc mưa sầm hột
Em bắt cái vòi cau
Chảy vào giữa chum sâu
Khi trời râm em vẽ
Vẽ cô tiên lặng lẽ
Rải hoa trên bầu trời
Thế là bao đồn lúa
Cứ chín vàng, vàng tươi…

2.1966

Trông Trăng

Đêm nay trăng đang rằm
Trăng như cái mâm con
Ai treo ông cao thế
Ông nhìn đàn em bé
Muốn khoe có mặt tròn

Dưới sân em trông trăng
Có quả thị thơm lừng
Nải chuối tiêu thơm mát
Ông trăng nhìn thấy xôi
Là ông nhoẻn miệng cười
Áng chừng ông thích lắm
Trăng nở vàng như xôi

Em chạy nhảy tung tăng
Múa hát quanh ông trăng
Em nhảy, trăng cũng nhảy
Mái nhà ướt ánh vàng

Khuya, không trông trăng nữa
Trăng thập thò ngoài cửa
Muốn rủ em đi chơi
Bồng bềnh...
Trăng trôi...

1966

Ảnh Bác

Nhà em treo ảnh Bác Hồ
Bên trên là một lá cờ đỏ tươi
Ngày ngày Bác mỉm miệng cười
Bác nhìn chúng cháu vui chơi trong nhà
Ngoài sân có mấy con gà
Ngoài vườn có mấy quả na chín rồi
Em nghe như Bác dạy lời
Cháu ơi đừng có chơi bời đâu xa
Trồng rau, quét bếp, đuổi gà
Thấy tàu bay Mỹ nhớ ra hầm ngồi

Bác lo bao việc trên đời
Ngày ngày Bác vẫn mỉm cười với em...

Bên sông Kinh Thầy

Hàng chuối lên xanh mướt
Phi lao reo trập trùng
Vài ngôi nhà đỏ ngói
In bóng xuống dòng sông

Một bác chài lặng lẽ
Buông câu trong bóng chiều
Bỗng nhiên con cá nhỏ
Nhảy bên thuyền như trêu

Bắp ngô non răng sún
Óng vàng một chòm râu
Ôi cánh buồm nhỏ bé
Biết bay về nơi đâu?

1966

Con chim hay hót

Con chim nó đỗ cành tre
Bay ra cành chè nó hót hay hay
Hót rằng cây phi lao này

Mấy anh bộ đội trồng ngày ra đi
Phi lao mới nói rầm rì
Rằng anh bộ đội mai kia lại về
Con chim nó đỗ cành tre
Bay ra cành chè nó hót hay hay…

1966

Gà con liếp nhiếp

Ngoài sân lội, mấy chú gà liếp nhiếp
Đi tìm mồi cùng mẹ bắt giun sâu
Trời mưa lâm thâm làm các chú ướt đầu
Chú rùng mình, giọt mưa rơi khỏi cánh
Trời mưa to hơn, rồi sau đâm ra tạnh
Chú chẳng giũ lông bởi mải bắt giun sâu
Nhưng nắng to, chú vẫn khô đầu
Đôi mắt tròn trong như hai giọt nước
Hai giọt nước không bao giờ khô được.

1966

Góc sân và khoảng trời

Góc sân nho nhỏ mới xây
Chiều chiều em đứng nơi này em trông

Thấy trời xanh biếc mênh mông
Cánh cò chớp trắng trên sông Kinh Thầy…

Thấy đạn các chú giăng dày
Máy bay giặc Mỹ lăn quay thêm nhiều
Khoảng trời em đến là yêu
Góc sân nho nhỏ chiều chiều đứng trông…

1966

Trăng sáng sân nhà em

Ông trăng tròn sáng tỏ
Soi rõ sân nhà em
Trăng khuya sáng hơn đèn
Ơi ông trăng sáng tỏ
Soi rõ sân nhà em…

Hàng cây cau lặng đứng
Hàng cây chuối đứng im
Con chim quên không kêu
Con sâu quên không kêu
Chỉ có trăng sáng tỏ
Soi rõ sân nhà em
Trăng khuya sáng hơn đèn
Ơi ông trăng sáng tỏ
Soi rõ sân nhà em…

1966

Đánh thức trầu

Trầu trầu trầu trầu
Mày làm chúa tao
Tao làm chúa mày
Tao không hái ngày
Thì tao hái đêm…
(Câu hát của bà em)

Đi ngủ rồi hả trầu?
Tao đã đi ngủ đâu
Mà trầu mày đã ngủ
Bà tao vừa đến đó
Muốn xin mấy lá trầu
Tao chẳng phải ai đâu
Đánh thức mày để hái!
Trầu ơi, hãy tỉnh lại
Mở mắt xanh ra nào!
Lá nào muốn cho tao
Thì mày chìa ra nhé!
Tay tao hái rất nhẹ
Không làm mày đau đâu…
Đã dậy chưa hả trầu?
Tao hái vài lá nhé
Cho bà và cho mẹ
Đừng lụi đi trầu ơi!

1966

Vườn em

Vườn em có một luống khoai
Có hàng chuối mật với hai luống cà
Em trồng thêm một cây na
Lá xanh vẫy gió như là gọi chim...

Những đêm lấp ló trăng lên
Vườn em dậy tiếng dịu hiền gần xa
Em nhìn vẫn thấy cây na
Lá xanh vẫy gió như là gọi trăng...

1966

Cây đa

Làng em có cây đa
Bên mương nước giữa đồng
Lá xanh dòng nước bạc
Biển lúa vàng mênh mông

Cây đa gọi gió đến
Cây đa vẫy chim về
Đa mỗi ngày một lớn

Và nuôi thêm nhiều ve

Dưới bóng đa, con trâu
Thong thả nhai hương lúa
Đủng đỉnh đàn bò về
Lông hồng như đốm lửa

Trưa nắng lóe trên đầu
Các bác làm nghỉ mát
Vòm đa rì rào xanh
Ve kêu, muôn lá quạt...

1966

Con trâu

Con trâu đen lông mượt
Cái sừng nó vênh vênh
Nó cao lớn lênh khênh
Chân đi như đập đất
Trâu ơi, ăn cỏ mật
Hay là ăn cỏ gà
Đừng ăn lúa đồng ta
(Lúa của mẹ của cha
Phải cấy cày vất vả)
Trâu ơi, uống nước nhá
Đây rồi nước mương trong
Có ánh mặt trời hồng

Có ánh mặt trăng tỏ
Bờ mương xanh mướt cỏ
Của trâu đấy, tha hồ
Trâu cứ chén cho no
Ngày mai cày thật khỏe
Đừng lo đồng nứt nẻ
Ta có máy bơm rồi
Khó nhọc mấy mùa thôi
Sau thì trâu được nghỉ
Máy cày rồi có nhé
Trâu chỉ còn vui chơi
Hếch cái mũi, trâu cười
Nhe cả hàm răng sún...

1966

Chiếc ngõ nhỏ

Chiếc ngõ nhỏ
Thở sương đêm
Ông trăng lên
Cười trong lá...

Khi buốt giá
Khi mưa tuôn
Khi gió dồn
Khi nắng cháy
Em đều thấy
Chú bộ đội
Đi hành quân
Tiếng bước chân
Hòa tiếng hát
Nghe bát ngát
Những chân trời...

Và rất vui
Là các chị
Đi sửa đường
Khói bom vương
Trên cán cuốc
Trên áo hoa...

Hò dô ta!
Hò dô... huậy!

Xe lầy đấy
Nào các anh
Mang cây cành
Nào các bà
Mang cánh cửa
Chúng em nữa
Đẩy xe lên
Đoàn xe xích
Đi vang rền
Đi vang xa

Chiếc ngõ nhỏ
Ở lại nhà...

1966

Thầy giáo đi bộ đội

Kính tặng thầy Việt[1]

Thầy đi bộ đội chiều qua
Chúng em thơ thẩn vào ra chúc mừng

Nhớ bao tháng năm ròng, thầy dạy
Nhìn thầy vui, càng thấy thương hơn

Chúng em lòng những là buồn
Vẫn cười hát, để thầy còn đi xa

Em nhìn mấy bông hoa ngoài cửa
Hỏi hoa rằng có nhớ thầy không?

Bông hoa rung nhẹ cánh hồng
Chắc hoa muốn nói mà không nói gì...

4.1966

Hỏi đường

Nhìn con đường nhỏ từ đây
Bâng khuâng vì thiếu bóng thầy đi qua
Đường ơi, có nhớ chăng là
Ngày nào dạy học, thầy qua đường này?
Đường rằng: "Tao nhớ lắm thay!
Khoa ơi, thầy giáo của mày đã xa
Bao giờ thống nhất nước nhà
Thầy về dạy học lại qua đường này..."

Nhìn con đường rợp bóng cây
Bỗng em lại thấy dáng thầy đi qua...

9.1966

Nghe thầy đọc thơ

Em nghe thầy đọc bao ngày
Tiếng thơ đỏ nắng, xanh cây quanh nhà
Mái chèo nghiêng mặt sông xa
Bâng khuâng nghe vọng tiếng bà năm xưa
Nghe trăng thở động tầu dừa
Rào rào nghe chuyển cơn mưa giữa trời...

Đêm nay thầy ở đâu rồi
Nhớ thầy, em lại lặng ngồi em nghe...

1967

Ò ó o...

Kính tặng chú Tô Hoài

Ò... ó... o
Ò... ó... o
Tiếng gà
Tiếng gà
Giục quả na
Mở mắt
Tròn xoe
Giục hàng tre
Đâm măng
Nhọn hoắt
Giục buồng chuối
Thơm lừng

Trứng cuốc
Giục hạt đậu
Nảy mầm
Giục bông lúa
Uốn câu
Giục con trâu
Ra đồng
Giục đàn sao
Trên trời
Chạy trốn
Gọi ông trời
Nhô lên
Rửa mặt
Ôi bốn bề
Bát ngát
Tiếng gà
Ò... ó... o...
Ò... ó... o...

1967

Chọc ếch

Em đi chọc ếch chiều nay
Giỏ không thoắt đã đựng đầy tiếng kêu
Râm ran suốt cả trời chiều
Tiện mồm, em cũng hát theo một bài...

1967

Khi mẹ vắng nhà

Kính tặng mẹ em

Khi mẹ vắng nhà, em luộc khoai
Khi mẹ vắng nhà, em cùng chị giã gạo
Khi mẹ vắng nhà, em thổi cơm
Khi mẹ vắng nhà, em nhổ cỏ vườn
Khi mẹ vắng nhà, em quét sân và quét cổng

Sớm mẹ về, thấy khoai đã chín
Buổi mẹ về, gạo đã trắng tinh
Trưa mẹ về, cơm dẻo và ngon
Chiều mẹ về, cỏ đã quang vườn
Tối mẹ về, cổng nhà sạch sẽ

Mẹ bảo em: Dạo này ngoan thế!
- Không mẹ ơi! Con đã ngoan đâu
Áo mẹ mưa bạc màu
Đầu mẹ nắng cháy tóc
Mẹ ngày đêm khó nhọc
Con chưa ngoan, chưa ngoan!

1967

Nửa đêm tỉnh giấc

Kính tặng chú Huy Cận

Nửa đêm em tỉnh giấc
Bước ra hè em nghe
Nghe tiếng sương đọng mật
Đọng mật trên cành tre

Nghe ri rỉ tiếng sâu
Nó đang thở cuối tường
Nghe rì rầm rặng duối
Há miệng đòi uống sương

Nghe hàng chuối vườn em
Gió giở mình trăn trở
Chuột chạy giàn bí đỏ
Loáng vỡ ánh trăng vàng

Cây cau nó bức quá
Phành phạch quạt liên hồi
Một tiếng gì không rõ
Xôn xao cả đất trời...

1967

Trăng tròn

Em nằm lơ mơ ngủ
Thấy mình về Thủ đô
Ôi chao, trăng vàng óng
Quay tròn... bánh ô tô...

1967

Buổi sáng nhà em

Ông trời nổi lửa đằng đông
Bà sân vấn chiếc khăn hồng đẹp thay
Bố em xách điếu đi cày
Mẹ em tát nước, nắng đầy trong khau[2]
Cậu mèo đã dậy từ lâu
Cái tay rửa mặt, cái đầu nghiêng nghiêng
Mụ gà cục tác như điên
Làm thằng gà trống huyên thiên một hồi
Cái na đã tỉnh giấc rồi
Đàn chuối đứng vỗ tay cười, vui sao!
Chị tre chải tóc bên ao
Nàng mây áo trắng ghé vào soi gương
Bác nồi đồng hát bùng boong
Bà chổi loẹt quẹt lom khom trong nhà...

1967

Hà Nội có Bác Hồ

Em chưa về Hà Nội
Nhưng đêm đêm nghe cơn gió nói
Về Gò thiêng Đống Đa
Về chiếc cầu sắt bắc trên những mái nhà
Xe lửa và ô-tô đi không gẫy
Về nước Hồ Gươm
Xanh như một mảnh trời
Ngọc Hoàng đánh rơi xuống đấy
Về ngôi nhà Bác ở giữa Ba Đình
Bóng Bác bên cây vú sữa
Tiếng Bác Hồ cười, em nghe rất rõ...

Sáng nay đài bỗng đưa tin
Giặc Mỹ ném bom Hà Nội
Tiếng loa
Dội từ mái ngói
Từ bờ tre
Từ ao cá mè
Từ bờ vùng mới đắp
Tiếng loa dậy lên từ đất
Tiếng loa dội xuống từ trời
- Giặc Mỹ ném bom Hà Nội rồi
Hà Nội có Bác Hồ đang ở!

Mẹ em nấu cơm dụi lửa
Bố em họ trâu giữa đường cày

Các cô, các thầy
Ngừng giảng bài giữa lớp
Bạn Tĩnh, bạn Nho, bạn Lập
Bạn nào mắt cũng đỏ hoe
Bé Giang ngồi ở đầu hè
Cũng thôi đánh chuyền, đánh chắt
Tiếng loa dậy lên từ đất
Tiếng loa dội xuống từ trời
- Giặc Mỹ ném bom Hà Nội rồi
Hà Nội có Bác Hồ đang ở!

Tiếng trống gọi ngoài trụ sở
Chúng em đi
Lầm lì
Làng xóm quê em
Bỗng thành Hà Nội
Tiếng hô dội từ mái ngói
Từ bờ tre
Từ ao cá mè:
- Đả đảo giăc Mỹ xâm lược!
- Đả đảo giặc Mỹ xâm lược!
Nhà sau ngõ trước
Người người kéo ra đồng
Không gian sôi trên mũi súng
Viên đạn bỗng nhiên nóng bỏng

Trên đường 183
Xe xích đi qua
Rầm rập
Mũ sắt lô nhô
Tên lửa lóa nắng trời

- Các chú bộ đội ơi!
- Các chú bội đội ơi!
Thằng giặc Mỹ nó ném bom Hà Nội rồi!
Hà Nội có Bác Hồ đang ở…

15-6-1967

Sao không về Vàng ơi?

Tao đi học về nhà
Là mày chạy xồ ra
Đầu tiên mày rối rít
Cái đuôi mừng ngoáy tít
Rồi mày lắc cái đầu
Khịt khịt mũi, rung râu
Rồi mày nhún chân sau
Chân trước chồm, mày bắt
Bắt tay tao rất chặt
Thế là mày tất bật
Đưa vội tao vào nhà
Dù tao đi đâu xa
Cũng nhớ mày lắm đấy…

Hôm nay tao bỗng thấy
Cái cổng rộng thế này
Vì không thấy bóng mày
Nằm chờ tao trước cửa
Không nghe tiếng mày sủa

Như những buổi trưa nào
Không thấy mày đón tao
Cái đuôi vàng ngoáy tít
Cái mũi đen khịt khịt
Mày không bắt tay tao
Tay tao buồn làm sao!

Sao không về hả chó?
Nghe bom thằng Mỹ nổ
Mày bỏ chạy đi đâu?
Tao chờ mày đã lâu
Cơm phần mày để cửa
Sao không về hả chó?
Tao nhớ mày lắm đó
Vàng ơi là Vàng ơi!...

Kỷ niệm ngày mất chó
3.4.1967

Chớm thu

Nửa đêm nghe ếch học bài
Lưa thưa vài hạt mưa ngoài hàng cây
Nghe trời trở gió heo may
Sáng ra vại nước rụng đầy hoa cau...

1967

Mưa

Sắp mưa
Sắp mưa
Những con mối
Bay ra
Mối trẻ
Bay cao
Mối già
Bay thấp
Gà con
Rối rít tìm nơi
Ẩn nấp
Ông trời
Mặc áo giáp đen
Ra trận
Muôn nghìn cây mía
Múa gươm
Kiến
Hành quân
Đầy đường
Lá khô
Gió cuốn
Bụi bay
Cuồn cuộn
Cỏ gà rung tai
Nghe
Bụi tre
Tần ngần
Gỡ tóc

Hàng bưởi
Đu đưa
Bế lũ con
Đầu tròn
Trọc lóc
Chớp
Rạch ngang trời
Khô khốc
Sấm
Ghé xuống sân
Khanh khách
Cười
Cây dừa
Sải tay
Bơi
Ngọn mùng tơi
Nhảy múa
Mưa
Mưa
Ù ù như xay lúa
Lộp bộp
Lộp bộp
Rơi
Rơi...
Đất trời
Mù trắng nước
Mưa chéo mặt sân
Sủi bọt
Cóc nhảy chồm chồm
Chó sủa
Cây lá hả hê

Bố em đi cày về
Đội sấm
Đội chớp
Đội cả trời mưa...

1967

Kẹo hồng kẹo xanh

Tay em cầm một cành đào
Ngày mồng một Tết, chúng em vào thăm anh
Các anh ở giữa đồng xanh
Giơ tay ra đón, các anh cùng cười
Cành đào em tặng rất tươi
Thấy các anh khỏe, các anh cười, em yêu
Kẹo xanh, kẹo đỏ rất nhiều
Đứa nào anh cũng chia đều như nhau
Đứa nào anh cũng xoa đầu
Đứa nào anh cũng bế lâu trong lòng
Khẩu pháo nó đứng nó trông
Chú ta cũng muốn kẹo hồng, kẹo xanh...

1967

Tiếng chim chích chòe

Em đi học về
Thấy ụ pháo giữa đồng quê
Bao nhiêu khẩu pháo đều rê rê nòng
Pháo vươn theo ngọn cờ hồng
Trong tay một chú vẫy trong nắng chiều
Cánh đồng vui reo
Gió đồng rộng rãi
Nòng pháo bỗng nhiên dừng lại
Bao nhiêu cái mũ lắng nghe
Xa xa từ một ngọn tre
Tiếng chim chích chòe
đang
hót…

1967

Thôn xóm vào mùa

Hạt mẩy uốn cong bông
Chim ngói bay đầy đồng
Đường thôn tiếng cười nở
Vàng tươi hoa cải ngồng

Sân kho máy tuốt lúa
Mở miệng cười ầm ầm
Thóc mặc áo vàng óng
Thở hí hóp trên sân

Thóc gài vàng tóc xanh
Thóc bay quanh tiếng cười
Trâu ngửi mùi rơm mới
Cái chân giậm liên hồi

Chị chủ nhiệm giũ rơm
Anh dân quân đập lúa
Thóc nở bung như sao
Nhuộm vàng cả trời cao

Tối về ông trăng đến
Cùng các đội bình công
Ấm nước chè tỏa nóng
Thơm như hương lúa đồng...

1967

Đám ma bác Giun

Bác Giun đào đất suốt ngày
Trưa nay chết dưới bóng cây sau nhà
Họ hàng nhà kiến kéo ra
Kiến con đi trước, kiến già theo sau
Cầm hương, Kiến Đất bạc đầu
Khóc than Kiến Cánh khoác màu áo tang
Kiến Lửa đốt đuốc đỏ làng
Kiến Kim chống gậy, Kiến Càng nặng vai
Đám ma đưa đến là dài

Qua những vườn chuối, vườn khoai, vườn cà

Kiến Đen uống rượu la đà
Bao nhiêu Kiến Gió bay ra chia phần...

1967

Tiếng võng kêu

Kẽo cà kẽo kẹt
Kẽo cà kẽo kẹt
Tay em đưa đều
Ba gian nhà nhỏ
Đầy tiếng võng kêu

Kẽo cà kẽo kẹt
Mênh mang trưa hè
Chim co chân ngủ
Lim dim cành tre

Kẽo cà kẽo kẹt
Cây na thiu thiu
Mắt na hé mở
Nhìn trời trong veo

Kẽo cà kẽo kẹt
Võng em chao đều
Chim ngoài cửa sổ

Mỏ tiếng võng kêu

Kẽo cà kẽo kẹt
Xưa mẹ ru em
Cũng tiếng võng này
Cánh cò trắng muốt
Bay - bay - bay - bay…

Kẽo cà kẽo kẹt
Bé Giang ngủ rồi
Tóc bay phơ phất
Vương vương nụ cười...
Trong giấc em mơ
Có gặp con cò
Lặn lội bờ sông

Có gặp cánh bướm
Mênh mông, mênh mông
Có gặp bóng mẹ
Lom khom trên đồng
Gặp chú pháo thủ
Canh trời nắng trong

Em ơi cứ ngủ
Tay anh đưa đều
Ba gian nhà nhỏ
Đầy tiếng võng kêu
Kẽo cà kẽo kẹt
Kẽo cà kẽo kẹt
Kẽo cà…
kẽo kẹt…

1967

Cây dừa

Cây dừa xanh tỏa nhiều tàu
Dang tay đón gió, gật đầu gọi trăng
Thân dừa bạc phếch tháng năm
Quả dừa - đàn lợn con nằm trên cao
Đêm hè hoa nở cùng sao
Tàu dừa - chiếc lược chải vào mây xanh
Ai mang nước ngọt, nước lành
Ai đeo bao hũ rượu quanh cổ dừa?
Tiếng dừa làm dịu nắng trưa
Gọi đàn gió đến cùng dừa múa reo
Trời trong đầy tiếng rì rào
Đàn cò đánh nhịp bay vào bay ra

Đứng canh trời đất bao la
Mà dừa đủng đỉnh như là đứng chơi.

1967

Trăng ơi... từ đâu đến?

Trăng ơi... từ đâu đến?
Hay từ cánh rừng xa
Trăng hồng như quả chín
Lửng lơ lên trước nhà.

Trăng ơi... từ đâu đến?
Hay biển xanh diệu kỳ
Trăng tròn như mắt cá
Chẳng bao giờ chớp mi

Trăng ơi... từ đâu đến?
Hay từ một sân chơi
Trăng bay như quả bóng
Đứa nào đá lên trời

Trăng ơi... từ đâu đến?
Hay từ lời mẹ ru
Thương Cuội không được học
Hú gọi trâu đến giờ!

Trăng ơi... từ đâu đến?
Hay từ đường hành quân
Trăng soi chú bộ đội
Và soi vàng góc sân

Trăng từ đâu... từ đâu...

Trăng đi khắp mọi miền
Trăng ơi, có nơi nào
Sáng hơn đất nước em…

1968

Em lớn lên rồi

Năm nay em lớn lên rồi
Không còn nhỏ xíu như hồi lên năm
Nhìn trời, trời bớt xa xăm
Nhìn sao, sao cách ngang tầm cánh tay

Núi xa lúp xúp chân mây
Bờ sông khép lại, hàng cây thấp dần
Nơi xa cũng hóa nên gần
Quanh em bè bạn quây quần bốn phương…

1968

Đêm Côn Sơn

Tiếng chim vách núi nhỏ dần
Rì rầm tiếng suối khi gần, khi xa
Ngoài thềm rơi cái lá đa
Tiếng rơi rất mỏng như là rơi nghiêng

Mờ mờ ông bụt ngồi nghiêm
Nghĩ gì, ông vẫn ngồi yên lưng đền...
... Bỗng đâu vang tiếng sấm rền
Tỉnh ra em thấy trong đền đỏ hương
Ngang trời kêu một tiếng chuông
Rừng xưa nổi gió, suối tuôn ào ào
Đồi thông sáng dưới trăng cao
Như hồn Nguyễn Trãi năm nào về thăm

Em nghe có tiếng thơ ngâm...
Ngoài kia nòng pháo ướt đầm sương khuya

1968

Thả diều

Cánh diều no gió
Sáo nó thổi vang
Sao trời trôi qua
Diều thành trăng vàng

Cánh diều no gió
Tiếng nó trong ngần
Diều hay chiếc thuyền
Trôi trên sông Ngân

Cánh diều no gió
Tiếng nó chơi vơi

Diều là hạt cau
Phơi trên nong trời

Trời như cánh đồng
Xong mùa gặt hái
Diều em - lưỡi liềm
Ai quên bỏ lại

Cánh diều no gió
Nhạc trời réo vang
Tiếng diều xanh lúa
Uốn cong tre làng

Ơi chú hành quân
Cô lái máy cày
Có nghe phơi phới
Tiếng diều lượn bay?

Tiếng diều vàng nắng
Trời xanh cao hơn
Dây diều em cắm
Bên bờ hố bom...

1968

Em dâng cô một vòng hoa

Kính tặng anh hùng liệt sĩ Mạc Thị Bưởi

Trưa nay em đến thăm cô
Nắng chiêm chín rực đôi bờ phi lao
Sắc hoa râm bụt quanh ao[(3)]
Tiếng chim vườn mẹ cùng vào thăm cô[(4)]
Tiếng gì dưới cỏ non tơ
Xôn xao trong đất, nắng trưa bồn chồn
Vươn cao nòng pháo đầu thôn
Mồ cô nắng đắp vàng hơn mọi miền
Cô ơi!
Sông nước gọi tên
Nắng mưa phục kích, trăng lên đánh đồn
Thương cô sóng cuộn quanh cồn[(5)]
Nhát dao giặc giết... em còn thấy đau!
Em nghe mẹ kể đêm sâu
Hoe hoe đôi mắt, mái đầu phơ phơ
Thương cô bông lúa thêm mùa
Quả na bớt hạt, buồng dừa trĩu cây
Đồng em thêm tiếng máy cày
Mũ rơm đến lớp ngày ngày em chăm
Trăng suông sáng cả đêm rằm
Nhịp cầu vá vội ầm ầm xe qua

Em dâng cô một vòng hoa
Thoảng nghe tiếng súng trời xa vọng về...

1968

Hương nhãn

Hằng năm mùa nhãn chín
Anh em về thăm nhà
Anh trèo lên thoăn thoắt
Tay với những chùm xa

Năm nay mùa nhãn đến
Anh chưa về thăm nhà
Nhãn nhà ta bom giội
Vẫn dậy vàng sắc hoa

Mấy ngàn ngày bom qua
Nhãn vẫn về đúng vụ
Cùi nhãn vừa vào sữa
Vỏ thẫm vàng nắng pha

Em ngồi bên bàn học
Hương nhãn thơm bay đầy
Ve kêu rung trời sao
Một trời sao ban ngày

Vườn xanh biếc tiếng chim
Dơi chiều khua chạng vạng
Ai dắt ông trăng vàng
Thả chơi trong lùm nhãn

Đêm. Hương nhãn đặc lại
Thơm ngoài sân trong nhà
Mẹ em nằm thao thức
Nhớ anh đang đi xa...

1968

Trận địa bỏ không

Các chú đi đã xa rồi
Cao cao ụ pháo như người đứng canh
Dế co càng đạp cỏ xanh
Cất cao giọng gáy một mình ri ri...
Dưới hào nước chẳng theo đi
Cá cờ đớp nắng, động ria cánh bèo
Em nhìn đáy nước trong veo
Máy bay một mảnh cắm xiêu vỏ hà...

Thảo nào các chú đã xa
Thằng giặc chẳng dám bay qua nơi này...

1968

Gửi theo các chú bộ đội

Cháu nghe chú đánh những đâu
Những tàu chiến cháy, những tàu bay rơi
Đến đây chỉ thấy chú cười
Chú đi gánh nước, chú ngồi đánh bi

Rồi từ nhà cháu, chú đi

Lúa chiêm vào mẩy, chim ri bay về
Nghiêng nghiêng buồng chuối bên hè
Rặng tre, bãi mía bốn bề vẫy theo...

Chú qua bao suối bao đèo
Đến nay chắc đã thêm nhiều chiến công
Ngoài này cháu đứng cháu trông
Những đêm súng nổ, lửa hồng chân mây

Cháu về lớp cũ, tường xây
Thông hào luồn dưới bóng cây xanh rờn
Chú đi phá nốt bốt đồn
Cuối trời còn giặc, chú còn ra đi

Vẫn mong ngày chú trở về
Lại ngồi với cháu bên hè đánh bi...

1968

Kể cho bé nghe

Hay nói ầm ĩ
Là con vịt bầu
Hay hỏi đâu đâu
Là con chó vện
Hay chăng dây điện
Là con nhện con
Ăn no quay tròn

Là cối xay lúa
Mồm thở ra gió
Là cái quạt hòm
Không thèm cỏ non
Là con trâu sắt
Rồng phun nước bạc
Là chiếc máy bơm
Dùng miệng nấu cơm
Là cua, là cáy
Chẳng vui cũng nhảy
Là chú cào cào
Đêm ngồi đếm sao
Là ông cóc tía
Ríu ran cành khế
Là cậu chích chòe
Hay múa xập xòe
Là cô chim trĩ...[(6)]

1969

Quê em

Bên này là núi uy nghiêm
Bên kia là cánh đồng liền chân mây
Xóm làng xanh mát bóng cây
Sông xa trắng cánh buồm bay lưng trời...

1969

Đánh tam cúc

Bố vào lò gạch
Mẹ ra đồng cày
Anh đi công tác
Chị săn máy bay

Cả nhà vắng hết
Chỉ còn bé Giang
Bé đánh tam cúc
Với con mèo khoang

Nắng hồng chín rực
Bỗng nhiên bay vào
Rung râu, chớp mắt
Mèo ta "Ngoao! Ngoao!"

Đây là tướng ông
Chân đi hài đỏ
Đây là tướng bà
Tóc hiu hiu gió

Đây là con ngựa
Chân có bụi đường
Và đây quân sĩ
Thuộc làu văn chương...

- Quân này mày được
Quân này tao chui!

Mèo ta phổng mũi
"Ngoao! Ngoao!" một hồi

- Quân này mày chui
Quân này tao được!
Mèo bỗng dỏng tai
Mắt xanh như nước

- À thôi... mày được!
Bé Giang dỗ dành
Mèo thè lưỡi đỏ
Liếm vào răng nanh...

Nắng dừng trước cửa
Lúc nào không hay
Đã nghe khói bếp
Nhà ai thơm bay...

1969

Họp báo "Chim họa mi "[(7)]

Chiều nay "tòa soạn" họp
Ở nhà bạn Thúy Giang
Chủ nhà đã sẵn sàng
Ngả ra con lợn béo

Đầu tiên "nhà thơ" Lộ

Tóc đỏ như râu tôm
Chưa bước vào đến cửa
Đã đọc thơ ồm ồm

Rồi đến "họa sĩ" Lập
Tai gài chiếc bút lông
Tay cầm quả bóng nhựa
Vừa đi vừa tung tung

Cuối cùng, "nhà báo" Tĩnh
Đánh một chiếc quần đùi
Anh chàng vừa đi hôi
Tay còn tanh mùi cá

Mấy "nhà" ngồi xuống đất
Bàn ra báo ngày mai
"Nhà thơ" thì nói ngắn
"Nhà báo" thì nói dài

Chưa bàn xong công việc
Chủ nhà đã bưng lên
Toàn là chả với nem:
Những khoanh khoai lang luộc!

1969

Gửi bạn Chilê

Tặng bạn Miraya Hilimet 15 tuổi ở Sanchiagô Chilê, có bài thơ Bức thư ngỏ gửi Việt Nam[8] đăng báo Thiếu niên tiền phong số 524.

Tôi chưa gặp bạn lần nào
Mà nghe thơ bạn lòng sao bồi hồi...

Bạn yêu đất nước của tôi
Trong trong dòng suối, mây trời xanh xanh
Yêu bao bạn nhỏ hiền lành
Nụ cười hé mở, mắt xanh ánh trời

Giặc Mỹ nó đến nước tôi
Búp bê nó giết, bao người nó tra
Nó bắn cả cụ mù lòa
Nó thiêu cả bé chưa và được cơm

Bạn ơi ai chẳng căm hờn
Làng tôi thêm lượt lên đường tòng quân
Miền Nam thắng trận Đông Xuân
Miền Bắc bắn rụng hàng ngàn máy bay

Chúng tôi đến lớp ngày ngày
Mũ rơm tôi đội, túi đầy thuốc men
Ao trường vẫn nở hoa sen
Bờ tre vẫn chú dế mèn vuốt râu

Chúng tôi chẳng sợ Mỹ đâu
Vẫn vui vẫn hát những câu rộn ràng
Bao giờ bạn đến Việt Nam
Bạn xem Mỹ chết, bạn thăm Bác Hồ...

1968

Côn Sơn

Sáng đứng đỉnh Côn Sơn
Hương đồng thơm trong túi
Chiều xay thóc góc nhà
Tóc lại bay gió núi...

1969

Hạt gạo làng ta

Kính tặng chú Xuân Diệu

Hạt gạo làng ta
Có vị phù sa
Của sông Kinh Thầy
Có hương sen thơm
Trong hồ nước đầy
Có lời mẹ hát
Ngọt bùi đắng cay...

Hạt gạo làng ta

Có bão tháng Bảy
Có mưa tháng Ba
Giọt mồ hôi sa
Những trưa tháng Sáu
Nước như ai nấu
Chết cả cá cờ
Cua ngoi lên bờ
Mẹ em xuống cấy…

Hạt gạo làng ta
Những năm bom Mỹ
Trút trên mái nhà
Những năm cây súng
Theo người đi xa
Những năm băng đạn
Vàng như lúa đồng
Bát cơm mùa gặt
Thơm hào giao thông…

Hạt gạo làng ta
Có công các bạn
Sớm nào chống hạn
Vục mẻ miệng gàu
Trưa nào bắt sâu
Lúa cao rát mặt
Chiều nào gánh phân
Quang trành quết đất

Hạt gạo làng ta
Gửi ra tiền tuyến
Gửi về phương xa

Em vui em hát
Hạt vàng làng ta...

1969

Con cò trắng muốt

Con cò đi đón cơn mưa
Tối tăm mù mịt ai đưa cò về

(Ca dao)

Khi cơn mưa đen rầm đằng Đông
Khi cơn mưa đen rầm đằng Tây
Khi cơn mưa đen rầm đằng Nam, đằng Bắc
Em vẫn thấy
Con cò
Trắng muốt
Bay ra đón cơn mưa...

Cây lúa mừng vui phất cờ
Dây khoai nảy xanh lá mới
Cau xòe tay hứng giọt mưa rơi
Ếch nhái uôm uôm mở hội
Cá múa tung tăng...

Nhưng không ai biết
Con cò
Co ro

Chịu rét
Trên cành cây…

Đến khi cơn mưa lại đen rầm đằng Đông,
đằng Tây

Đến khi cơn mưa lại đen rầm đằng Nam,
đằng Bắc

Em lại thấy
Vẫn con cò ấy
Bay ra
Trắng muốt
Mừng đón cơn mưa…

1969

Hà Nội

Hà Nội có chong chóng
Cứ tự quay trong nhà
Không cần trời nổi gió
Không cần bạn chạy xa

Hà Nội có nhiều hoa
Bó từng chùm cẩn thận
Các chú vào mua hoa
Tươi cười ra mặt trận

Hà Nội có Hồ Gươm
Nước xanh như pha mực
Bên hồ ngọn Tháp Bút
Viết thơ lên trời cao

Hà Nội có nhiều hào[9]
Bụng súng đầy những đạn
Và có nhiều búp bê
Bóng tròn cho các bạn

Hà Nội có tàu điện[10]
Đi về cứ leng keng
Người xuống và người lên
Người nào trông cũng đẹp
Mấy năm giặc bắn phá
Hà Nội vẫn xanh cây
Trăng vàng chùa Một Cột
Phủ Tây Hồ hoa bay...

(1969)

Mặt bão

Bão đến ầm ầm
Như đoàn tàu hỏa
Bão đi thong thả
Như con bò gầy
Xanh đẹp là cây

Bão vặt trụi hết
Mặt bão thế nào
Suy ra cũng biết...

(1969)

Mang biển về quê

Lấp lóe lửa chài - sao hiện ra
Mây bay lóng lánh - cánh buồm xa
Em mang sắc biển về quê đó
Sắc biển xanh trên những mái nhà

1969

Cầu Cầm

Cầu Cầm là thế này
Đến giờ em mới rõ
Hàng cây bom chém dở
Lên chồi xanh thiết tha

Bạn nhỏ nào đi qua
Vai bay khăn quàng đỏ
Tiếng chim hót đâu đó
Nghe ngọt vị ổi đào

Ríu rít tiếng ai chào
Cánh đồng đang mùa gặt
Lúa vàng trong đáy mắt
Trời xanh trong lưỡi liềm

Chuyến xe đi rất êm
Cầu chùng như nhịp võng
Có tiếng ru của sóng
Có tiếng ru của trời

Sông ơi, nhớ thương ai
Mà bốn mùa nước đỏ
Con chim nghiêng mắt ngó
Phù sa hồng đôi chân

Như thế mà cầu Cầm
Một máy bay Mỹ rụng
Bây giờ những mũi súng
Vẫn vươn trong lòng người

Uống nước hố bom sâu
Nghé con nghiêng mặt cười...

1969

Lời của than

- Than ơi!
Bạn từ đâu ra
Mà bạn đen thế?
- Tôi từ đáy bể
Mắt tôi có ngọc trai
Nên sáng như gương

Tôi biết con thuồng luồng
Có đôi tay múa dẻo
Tôi biết con cá sấu
Nghênh mồm thở lay thuyền
Tôi biết con nhám, con chuồn
Lao như tên lửa
Tôi biết từng đoàn sứa
Giương ô đi trong hội lân tinh
Và con mực rập rình
Phun mực Cửu Long cho bạn viết
Tôi từ cánh rừng già
Ủ đầy hương thơm và bóng tối
Nên tôi đen như đêm
Trong lòng tôi có tiếng hổ gầm
Tiếng rừng rung trong bão
Tiếng suối thét lạc giọng...
Tôi từ thẳm sâu của đất
Trong bụng tôi chứa đầy chuyện cổ tích
Chuyện Sơn Tinh, Thủy Tinh
Chuyện vua Diêm Vương
Bỏ vào vạc dầu những thằng gian ác...
- Than ơi!
Thế bạn yêu ai nhất?
- Tôi yêu bác thợ
Có cây đèn sáng xanh ở sườn
Không có bóng mà không tắt
Đốt chẳng cần dầu
Có cái mũ đội đầu
Ngồi lên không bẹp
Các bác ấy
Vừa bắn tàu bay Mỹ rơi

Vừa đưa tôi ra ánh nắng mặt trời
Cho tôi lên xe
Cho tôi xuống tàu
Để tôi làm ra lửa
- Than ơi!
Bạn muốn nói gì thêm nữa?
- Tôi muốn làm thơ
Ca ngợi vịnh Hạ Long
Có màu xanh từ thuở Ngô Quyền
Con sóng vẫn reo trên xác giặc
Ca ngợi bác công nhân
Sớm sớm lên tầng
Mặt trời mọc dưới chân như một giọt phẩm đỏ
Tay cuốc ra vàng
Giữa bát ngát trời xanh...

1969

Đi tàu hỏa

Con tàu hỏa rất dài
Bánh không săm, không lốp
Chạy đều trên đường ray
Đêm ngày không bị trượt

Tàu giật mình đột ngột
Rồi dùng dằng rời ga
Dòng sông và con đường

Quay như cái com-pa

Tiếng bành bạch rất xa
Tiếng bành bạch rất gần
Nghe ù ù ầm ầm
Đất trời đang xay lúa

Nắng bập bình cửa sổ
Mây bồng bềnh về đâu
Em ngồi trên dông bão
Đang chuyển dưới gầm tàu

Bên em chú bộ đội
Túi xách có nhiều quà
Em nhìn trong mắt chú
Long lanh phương trời xa

Chị thanh niên xung phong
Áo bạc màu nắng gió
Chị nhìn đi xa xăm
Hát bài gì không rõ

Bên em bạn thiếu nhi
Đeo huy hiệu Bác Hồ
Bạn làm "nghìn việc tốt"
Hôm nay về Thủ đô

Ngoài kia núi nhấp nhô
Ngang trời - như nổi sóng
Nhà máy nào vừa dựng
Khói bay trắng một miền

Con tàu như mũi tên
Đang lao về phía trước
Em muốn con tàu này
Đưa em đi khắp nước

Ơi Tổ Quốc! Tổ Quốc!

1969

Mẹ ốm

Mọi hôm mẹ thích vui chơi
Hôm nay mẹ chẳng nói cười được đâu
Lá trầu khô giữa cơi trầu
Truyện Kiều gấp lại trên đầu bấy nay

Cánh màn khép lỏng cả ngày
Ruộng vườn vắng mẹ cuốc cày sớm trưa
Nắng mưa từ những ngày xưa
Lặn trong đời mẹ đến giờ chưa tan

Khắp người đau buốt, nóng ran
Mẹ ơi! Cô bác xóm làng đến thăm
Người cho trứng, người cho cam
Và anh y sĩ đã mang thuốc vào

Sáng nay trời đổ mưa rào
Nắng trong trái chín ngọt ngào bay hương

Cả đời đi gió đi sương
Bây giờ mẹ lại lần giường tập đi

Mẹ vui, con có quản gì
Ngâm thơ, kể chuyện, rồi thì múa ca
Rồi con diễn kịch giữa nhà
Một mình con sắm cả ba vai chèo

Vì con, mẹ khổ đủ điều
Quanh đôi mắt mẹ đã nhiều nếp nhăn
Con mong mẹ khỏe dần dần
Ngày ăn ngon miệng, đêm nằm ngủ say

Rồi ra đọc sách, cấy cày
Mẹ là đất nước, tháng ngày của con...

1970

Bà và cháu

Trích trường ca "Làng quê"

Bà ngồi yên rất lâu
Bóng tạc lên vách đất
Dải khăn vuông đội đầu
Gió lọt vào phơ phất...

Ôm Hương, tay run run

Bỗng nhiên, bà chớp mắt
Nhớ ngày xưa đói nghèo
Thương ông, giặc Pháp bắt

Sục sạo tìm du kích
Giặc đốt hết xóm làng
Bố Hương vượt lửa đạn
Bơi qua Lục Đầu Giang

Ông đi, ông để lại
Cái vành tang cho bà
Vết nhăn hằn sâu mãi
Và hắt hiu tuổi già

Sau hòa bình, bố về
Xóm làng còn đủ cả
Chỉ vắng mẹ Hương thôi
Bố ngồi trơ như đá...

Rồi lạy bà, bố đi
Hương mới sinh, bé choắt
Đất nước sao nhiều giặc
Đánh đến giờ chưa xong!...

Cái bao tượng của bà
Thắt bụng dần nhỏ lại
Cả một đời lo toan
Lưng bà giờ như gẫy

Bà vẫn vui công việc
Chả lúc nào ngơi tay

Khi bà thăm trận địa
Lúc bà trồng hàng cây

Bà vẫn nuôi bộ đội
Suốt hăm mấy năm trời
Nhiều chú đeo súng lục
Cưỡi bình bịch về chơi

Thư các chú gửi về
Không tuần nào không có
Chú thì đóng Sơn La
Chú thì ra Cồn Cỏ

Chú thì giữ Hàm Rồng
Chú thì xa, xa nữa...
Thư đi mấy tháng đường
Nhiều bức nhòe một nửa

Lâu nay, Hương không thấy
Chú nào về thăm đây
Bà bảo: Các chú bận
Đánh Mỹ suốt đêm ngày

Những lúc sợ bà buồn
Hương lượn tròn, múa hát
Bóng chuối trùm nửa sân
Trăng ngời lênh láng bạc...

1969

Kính tặng chú Tố Hữu

Đầu hè không thấy giọt sương
Rung rinh cành táo đã ươm nắng hồng
Chú ngồi với cháu trong phòng
Mái chèo nghe động một dòng Hương Giang

Chú Từ ấy những gian nan
Đường lên Đắc Sút sương tan mặt ghềnh
Đêm khuya cái chết bên mình
Nằm trên ván lạnh không manh chiếu nào

Chú buồn nghe một tiếng rao
Thương bạn nhỏ gió thổi vào nghiêng nghiêng
Trong tù chú đã viết nên
Những vần thơ đẹp còn truyền đến nay

Bây chừ đất nước trong tay
Dẫu chưa toàn vẹn đã bay cờ hồng[(11)]
Chú ngồi dặn cháu trong phòng
Ôi, lòng chú cũng như lòng mẹ cha

Tiếng thơ chú bỗng ngân nga
Hòa cùng tiếng võng quê nhà mẹ đưa
Đất trời sáng đẹp hơn xưa
Cháu rời phòng chú giữa trưa nắng vàng

1969

Đất trời sáng lắm hôm nay

Bác ơi! Cháu đến đây rồi
Ba Đình phượng đỏ, một trời tiếng ve
Cháu nghe Hà Nội vào hè
Hồ Gươm nước biếc, bốn bề hoa tươi

Sang năm Bác tám mươi rồi
Bác ơi! Bác thấy trong người khỏe không?
Hằng ngày chúng cháu ước mong
Bác vui, Bác khỏe là lòng cháu vui

Bác lo nghĩ suốt một đời
Để cho chúng cháu vui chơi từng ngày
Đất trời sáng lắm hôm nay
Cháu nhìn mái ngói, bóng cây bồi hồi

Bác ơi! Cháu đến đây rồi
Xanh trên nhà Bác vẫn trời mùa thu...

Ba Đình, 30.5.1969

Em gặp Bác Hồ

Có ai se sẽ ngồi xuống đầu giường
Đưa bàn tay mát như kem sữa
Xoa lên trán em đang dịu lửa

Vuốt lên mắt em đang bớt mờ
A, Bác Hồ!
Bác Hồ ta đó!
Bác mặc tấm áo ka-ki
Bàng bạc sương rừng Pắc Bó
Trán Bác có ngôi sao
Thảo nào
Bác đi đêm không lạc
Bác cười rung rung chòm râu
Mắt Bác sao mà thương thế
Tóc Bác thơm lừng gió bể
Thơm nắng đường xa
Bác cho em nhiều quà
Và khen dạo này em béo khỏe
Hơn ngày xưa nhiều
Cúc áo em bị đứt từ chiều
Đêm phanh ra, hở ngực
Bác đắp vào cho em
Rồi Bác ra rất êm
Bác đi!
Bác đi rồi!
Em bỗng òa lên khóc
Tỉnh dậy thấy ướt đầm mái tóc
Nhìn xem Bác có đâu đây
Chỉ thấy đầy trời đèn sáng, mưa bay
Người người lặng im đi viếng Bác
Bóng đèn rưng rưng nước mắt…

Đúng rồi
Bệnh viện em vừa truy điệu Bác chiều nay
Nhưng Bác chỉ yên nghỉ ban ngày

Chứ ban đêm là Bác rời linh cữu
Bác chào chú đứng gác
Rồi đi vòng quanh khắp trên thế giới
Để chăm sóc trẻ con
Nhất là đứa nào phải nằm trong bệnh viện...

Viện Mắt - phố Bà Triệu, đêm 9-9-1969

Nhận thư anh

Chiều nay nhà nhận thư anh
Gửi về từ miền đất mỏ
Nét chữ chênh chênh nắng gió
Vượt qua vách đá, tầng than

Em bóc thư anh vội vã
Ngón tay cứ ríu vào nhau
Ô con chim khách, chim khách
Kêu chi, kêu mãi trên đầu!

Thư kể về phố Mạo Khê
Dãy nhà lô xô mái ngói
Anh đi vào mỏ sớm chiều
Lá bàng tháng Ba đỏ ối

Thư kể lò đá, lò than
Đường goòng hút sâu trong núi
Bài thơ anh vừa viết vội

Đọc lên có tiếng chim bay

Thư kể về Hoa trứng gà[(12)]
Đêm đêm thơm lừng phố mỏ
(Chắc anh viết những dòng này
Hương hoa bay đầy cửa sổ)

Thư kể về Làng ven mỏ[(13)]
Nửa đêm dội tiếng còi tàu
Bụi than vương trên lá lúa
Tiếng than rung cánh bèo dâu

Ôi, miền đất anh đang sống
Nghe sao giản dị yêu thương
Khát những trang thơ đầy nắng
Ngổn ngang đất đá công trường

Em mê mải đọc thư anh
Những muốn thăm làng, thăm mỏ
Nếu anh không đạp xe về
Em sẽ lần đường cuốc bộ...

1970

Hoa bưởi

Đêm qua hoa rụng cánh rồi
Sớm nay cái cuống đã chồi quả non

Hoa rơi trắng mảnh sân con
Ôi hoa đã rụng vẫn còn ngát hương

1970

Trường ca đánh Thần Hạn

Chương I: Thần hạn

Thần hạn Thần Hạn có đôi cánh lớn
Cánh là muôn ngàn tia lửa
Tia lửa xanh
Tia lửa đỏ
Tia lửa vàng
Tia lửa tím
Tia lửa da cam

Lúc Thần méo mồm
Trợn mắt
Cánh xé nát không gian
Chẳng còn tiếng rì rào
Của bờ tre
Đồng lúa
Cánh Thần vung lấp Mặt Trời
Bốn bề bão lửa
Thần bay dọc

Bay ngang
Mắt long lên
Ngầu đỏ
Cánh chém rụng nắng vàng
Gãy từng mảnh gió
Thần đang khát
Chiếc vòi xoáy tròn trôn ốc
Là trên mặt ao
Nước kiệt
Thò xuống sông
Trơ cát
Xoáy sâu vào lòng đất
Đất quặn đau
Cháy đỏ
Thần uống hết màu xanh
Xóm làng
Cây cỏ
Cái bụng vẫn chưa no
Con mắt càng đỏ nọc
Đất đá
Cháy xèo
Khô khốc
Tết mồng Năm tháng Năm
Ngọc Hoàng có giỗ
Thần Hạn sang
Ăn cỗ
Thần bay trên trăm ngọn đồi
Trên nghìn cánh rừng
Con suối
Trời cao lung linh gió thổi
Thần uống hết rượu hũ bảy, hũ ba

Chị Gió khiêng vò
Cô Mây đỡ hũ
Ăn tiệc suốt tám tháng, mười ngày
Thần say
Khép vòi vào cánh
Ngủ ba năm
Tỉnh dậy
Cổ bỏng như ngọn lửa nào thiêu cháy
Ngực cồn cào
Cái bụng khát, dài như con sào
Tóc loăn xoăn đỏ
Chân tóc cháy thành tia lửa
Lông mày sém vàng
Dựng ngang tua tủa
Các cô Mây
Chị Gió
Cổ đeo gùi nước về trời
Bụng Thần hóa chiếc thùng không đáy
Thần vơ từng gùi
Sục vòi
Hút chưa hết một hơi
Cạn nước
Cơn khát vẫn chưa đi
Thần bay ngang bay dọc
Cát mù
Bão thốc
Quặp chặt cành bưởi, cành tre
Đã bốn mùa vắng tiếng ve
Bốn mùa cây không xanh lá
Bốn mùa không một tiếng chim
Bốn mùa hoa không thành quả

Nhưng thật lạ
Thần không hút được nước rồi
Thần nhìn thấy đoàn người
Đi cạnh dòng khô, sông kiệt
Lửa sém thịt da
Nhưng đoàn người không chết
Thần phát điên
Gầm gừ trong cổ:
- Hỡi chúng bay
Những người đói khổ
Chúng bay sắp chết rồi
Sắp chết!
Ta sẽ hút cạn máu trong tim
Cho thân chúng bay thành tro
Cho quả đất này thành cát
Ta sẽ rang bỏng phù sa
Đừng hòng trồng lúa, trồng hoa
Khắp thế gian này
Chỉ còn một mình ta
Với chiếc vòi
Đôi cánh
Không ai địch nổi ta đâu
Ta là người mạnh!

Chương II: Cụ già và bạn nhỏ

Đoàn người vẫn đi
Không biết tự bao giờ

Khát khô, đói quắt
Họ nhìn dòng sông
Đáy sông trơ cát
Sông nhăn mặt:
- Tôi sắp chết rồi
Con quỷ già hung ác
Nó hút hết máu tôi!
Mọi người nhìn lên núi
Mọi người nhìn lên đồi
Núi đồi quằn quại:
- Đuổi con quỷ dữ đi
Ơi các cô, các bác
Đầu tôi nóng lắm rồi
Lưng tôi đang thành cát...
Họ đi
Suốt nơi này, nơi khác
Dòng sông
Đồi núi
Xóm làng
Không còn giọt nước
- Làm thế nào bây giờ?
Cụ già quay lại hỏi
Chòm râu bạc phơ
Tóc trắng trên vầng trán hói
Da hồng phù sa
Mắt sáng hơn sao trên dải Ngân Hà
Đoàn người trầm ngâm, suy nghĩ
Lửa vẫn rát trên đầu
Thần Hạn cầm vòi
Xoáy đau lòng đất
Xoáy buốt thịt xương

Những người đã khuất
Nhưng lạ lùng
Tiếng ai to hơn giông bão
Mạnh hơn thác đổ giữa rừng
Phải bẻ gẫy vòi Thần Hạn
Phải chặt đứt cánh nó đi!
Mọi người nhìn nhau bàng hoàng
Không biết ai vừa nói đấy
Hóa ra bạn Nhỏ chăn trâu
Tuổi chừng lên bảy
Đói mẹ, khát cha
Khi chưa biết chạy diều
Chưa biết thả con thuyền giấy
Da bạn sạm đen
Bốn mùa nắng cháy
Áo quần rách bươm
Chiếc liềm trễ bên sườn
Cụ già cười sang sảng
Giọng vang hơn tiếng cồng
Bay qua trăm ngọn núi
Bay qua nghìn con sông:
- Đúng rồi, đúng rồi
Ta phải đánh
Góp bàn tay
Sẽ thành sức mạnh!
Bạn Nhỏ bỗng ho một tiếng
Người cao hơn sáu mái nhà
Áo rách bỗng thành áo giáp
Mắt sáng hơn chớp tháng Ba
Chuôi liềm lấp la lấp lánh
Viên sỏi gật đầu:

- Chào bạn
Hãy cho tôi đi theo
Tôi xin làm viên đạn!
Thông giương nghìn lá sắc:
- Bạn hãy vui lòng
Cho tôi đi đánh nhé
Tôi xin làm mũi tên!
Dừa mở trăm mắt dài:
- Cho tôi làm thanh kiếm
Đã mài trong trăng trong
Đã mài trong lửa sém!
Mía vung tay:
- Cho tôi đánh con quỷ ác
Tôi sẽ là lưỡi dao
Tôi sẽ là ngọn mác!
Trời đất rùng rùng
Nổi cơn gió mát
Cua từ đáy sông lên
Mặt sông rực lửa
- Cho tôi đi theo
Tôi xin làm con ngựa!
Cung giương càng múa
Giông bão nổi ngang đầu
Nắng chảy ra nước
Đất trời trắng phau
Cua bỗng cao hơn đỉnh núi
Rộng hơn tiếng chiêng đồng
Mình quấn đầy giáp sắt
Dài hơn chiều ngang con sông:
- Nào các cô, các bác
Trèo lên lưng tôi

Đi chặt đầu con quỷ ác!

Chương III: Giông bão

Đoàn người bước lên lưng cua
Tay cầm cào cỏ
Răng bừa
Chiêng dồn, trống thúc
Áo quần rách bươm
Phấp phới
Người trẻ đứng trên
Người già đứng dưới
Bạn Nhỏ đứng giữa đôi càng
Vẫn tấm thân
Gió thiêu nắng cháy
Chăn trâu cắt cỏ
Vai vác chiếc bắp cày gỗ gụ
To như cái cột đình
Chuôi liềm lấp loáng ngang lưng
Cua chĩa càng lao lên phía trước
Bật mở yếm nâu
Mây bay dưới chân
Mây bay trên đầu
Trời đất nổi phong ba
Ầm ầm gió bụi
Tưởng lệch sông
Lệch núi
Làng xóm bé hơn hòn sỏi

Ngôi nhà nay thấy đâu?
Nay thấy đâu:
Hoa nhãn rụng vườn sau
Hương bưởi thơm lừng giếng nước
Ngõ xóm gồ ghề quen thuộc
Hằn vết chân trâu
Thương đất phù sa
Vật vã khổ đau
Khô xác mấy mùa hạn hán
Thương mẹ già
Ra vào loạng choạng
Nắng lòa con mắt
Ta mang nỗi đau của đất
Lên trời
Đánh cho Thần Hạn cụt vòi
Gẫy cánh!

Cua bay suốt một ngày
Một đêm
Đến nhà cô Mây áo trắng
Đến nhà cô Mây áo vàng
- Ơi dân làng
Dân làng đi đâu đó?
- Chúng tôi đi
Đánh gẫy xương Thần Hạn!
Hai cô lắc đầu:
- Nó có cái vòi ác lắm
Không đánh được đâu!

Cua lại bay
Một đêm

Một ngày sau
Đến nhà chị Gió
Chị khoác chiếc áo xanh
Gùi nước đeo trĩu cổ
- Ơi dân làng đi đâu?
- Đi phanh thây Thần Hạn!
Chị Gió nghiêng đầu:
- Nó vẫy vùng đôi cánh
Không đánh được đâu!

Lúc đó
Dội lên tiếng thở ồ ồ
Xung quanh loằng ngoằng lửa đỏ
Thần Hạn bay nhoáng nhoàng
Cánh dọc ngang xả gió
Vòi xì khói cay xè
- Hỡi chúng bay
Những kẻ nghèo hèn khốn khổ
Ai xui nộp mạng cho ta?
Chiếc liềm bên sườn bạn Nhỏ
Nghiêng về một bên
Bạn bay theo Thần Hạn
Nhanh hơn chớp ban đêm:
- Cho tôi hỏi
Sao Thần hút hết nước sông
Còn thiêu khô cây cối
Thiêu khô bàn tay con người
Ai mà chịu nổi?
Mồm Thần Hạn méo xệch
Phả hơi rát mặt:
- Ta đã tha tội chết

Chúng bay còn đòi chi?
- Chúng tôi
Đòi tiếng chim cho trời
Đòi sắc hoa cho lá
Đòi hương thơm cho quả
Đòi phù sa cho đất
Đòi nước cho sông
Đòi máu cho tim người
Chúng tôi đòi...
- A,
Thằng này nói láo!
Thần đập cánh cau mày
Khoảng trời đùng đùng nổi bão
Lửa táp đằng đông
Lửa táp đằng tây
Lửa
Lửa
Giơ bàn tay
Không nhìn thấy nữa
Quay lại
Không nhìn thấy nhau
Lửa tím dưới chân
Lửa xanh trên đầu
Quanh người hầm hập nóng
Thần Hạn rít trong cổ họng:
- Chúng bay không thoát tay ta
Chúng bay sẽ thành tro bụi!
Cua lái đôi càng
Một cơn gió nổi
Cua vút lên cao
Không gian tóe ngang ánh chớp

Lưng trời nước đổ rào rào
Rào rào...
Lửa Thần không tắt
Lửa reo rần rật
Lửa tím
Lửa vàng
Vòi phun lửa trắng
Lửa xiên thẳng
Dài như mũi tên bay
Cơn gió lượn qua
Tắt ngay
Đám mây trôi qua
Tan biến
Con chim lao qua
Thành cát...
Nhưng lạ chưa
Cụ già ngân nga tiếng hát
Bài hát về dãy thông xanh
Lá thông bứt cành
Lao vun vút
Mũi thông xoáy lạnh không gian
Bài hát về hàng dừa dài
Về bãi mía rộng
Lá phừn phựt bứt cây
Phóng lên trời
Sáng loáng muôn ngàn thanh kiếm
Lưỡi dao
Rừng rực chớp
Bài hát về con đường làng
Sỏi nhảy lên
Lốc cốc

Và
Bay vù như bão thốc
Bài hát về cơn mưa chiều hè
Mát luồng gió đắng
Cua phun từng chùm bọt trắng
Một giọt nở thành năm
Hai giọt nở thành mười
Thần Hạn rủ vòi
Khép cánh
Ngẩn ngơ
Vành tai quạt mo
Rung rung tiếng hát
Nghe trầm hùng như thác
Du dương như phi lao reo
Và trong veo như suối sa lưng đèo
Rồi thần sực tỉnh
Dọc ngang vỗ cánh
Vòi quật chéo không trung
Lửa trắng
Lửa xanh
Lửa tím
Lại bốc lên đùng đùng
Thần Hạn nghiến răng trèo trẹo:
- Từ nay
Trẻ con đừng hòng ăn kẹo
Người già đừng mong
Có bát canh cần
Chỉ một giọt lửa của ta
Chúng bay cũng thành tro bụi
Lửa quạt vào lưng
Chói lói

Vẫn không làm nóng lưng cua
Lưng đỡ chân người
Mát như chiều mưa
Lửa quạt vào đầu, vào vai
Dữ dội
Cua giương càng che
Nhưng không che nổi
Mọi người cúi xuống gan bàn chân
Lấy đất phù sa
Đỏ quánh
Xoa lên da
Da lạnh
Xoa lên áo quần
Áo quần lành ngay
Hồng tươi trong sắc lửa
Thần Hạn rùng mình
Hoảng sợ
Không hiểu sao
Thần rung cánh
Lắc đầu
Dồn độ nóng thêm cho lửa
Nhưng ùn ùn
Bốn phía
Dải nước trắng và dày
Cuộn thành những túi mây
Hút lửa
Túi nước thắt vào nhỏ nữa
Lửa tru tréo bên trong
Phụt tắt
Cua đạp mạnh tám còng
Bật sáng choang đôi mắt

Yếm nâu phần phật
Bay vút lên cao
Và đoàn người
Cầm cuốc cầm cào
Lăm lăm đợi
Thần Hạn lao tới
Quăng vòi
Quấn chặt lưng cua và đoàn người
Lắc tít
Lắc tít
Nghe kẽ răng Thần rít
- Chúng bay không thoát tay ta!
Lúc bấy giờ
Các chị Gió
Từ xa
Lái những viên đạn, lưỡi dao
Mũi tên, thanh kiếm
Phầm phập đến
Chém dọc, đâm ngang
Viên đạn đường làng
Nổ tung con mắt
Mũi tên thông cắm sâu vào tai
Thanh kiếm lá dừa
Chém xả vai
Cánh Thần tướp ra
Buông rủ
Lưỡi dao mía
Lia ngay vào cổ
Và đoàn người
Leo nhanh lên vòi
Con gái cầm kim chích

Con trai cầm răng bừa đâm
Cụ già cầm cào bổ
Quanh vòi
Những nhát đâm tua tủa
Theo nhịp trống
Nhịp chiêng
Thần rú lên
Man rợ
Không giống tiếng người, tiếng thú
Quay cuồng
Điên loạn
Cua giương càng
Hàng răng lạnh lùng và sáng loáng
Nghiến chặt vòi
Máu tóe ra đầy trời
Vòi đứt
Thần tối tăm con mắt
Không kêu được một câu
Cô Mây bay qua đầu
Thần Hạn bám vào
Định trốn
Nóng lòng chờ đón
Bạn Nhỏ
Đứng trong mây
Và bất ngờ
Giáng xuống
Một
bắp
cày!
Đầu Thần bẹp rúm
Máu tóe ra bảy sắc cầu vồng

Mũi khẹc thành sấm
Chuyển động trời ngoài, trời trong
Thần hu hu khóc
Nước mắt to
Nước mắt nhỏ
Ào ào
Trút xuống thành mưa...

Chương IV: Phù sa

Thần Hạn ốm liệt
Nằm trong bệnh viện Nhà Trời
Thuốc gì cũng không khỏi dứt
Hàng năm
Mùa thu, mùa đông
Thần lăn ra
Chết ngất
Khi tỉnh dậy
Bụng cồn cào khát
Nhưng sờ đâu cũng buốt vết thương
Thần nằm nghiêng trên giường
Khóc nỉ non thành mưa tháng Hai
Khóc ồ ồ thành mưa tháng Bảy
Không thèm nhìn những thần vẫn thấy
Dưới trần gian
Con trai đào mương, xẻ rãnh
Lưỡi mai phù sa đặc quánh
Con gái tát nước gầu đôi

Nước của đất và nước của trời
Cụ già đẽo cày, vực nghé
Bạn Nhỏ gánh lúa về thôn
Trẻ con
Í ới gọi nhau giã gạo
Phất phơ áo tía, áo hồng
Hạt giòn ăn nắng
Tiếng chày
Rung rinh trăng trong
Thần uất đầy lòng
Nhưng không làm gì được...

Sông ngòi long lanh ngấn nước
Dải đồi uốn cong
Ve sầu kéo nhị
Theo tiếng vi vu hàng thông
Mía, dừa múa tay
Sỏi nhảy nhịp ba, nhịp bốn...
Thần căm lắm, uất lắm
Biết làm sao, làm sao?...

Sông sủi nước trào
Cua từ từ lặn xuống
Giơ càng vẫy mãi đoàn người
Vẫy mãi chị Gió, cô Mây
Bay ngang qua trời
Vẫy mãi hàng dừa bãi mía
Vẫy mãi...
Vẫy mãi...

Cụ già rung rung tóc trắng

Bạn Nhỏ đứng lặng
Hiền như ngày nào chăn trâu
Lá thông, lá dừa, lá mía
Lại che mát trên đầu
Viên sỏi về nằm đường cũ…

Nước khỏa lưng bờ
Phù sa ngấn đỏ
Ngoài đồng, vàng hai mùa lúa
Trong vườn, quả chín ngọt thơm
Nhưng chưa ai nguôi căm hờn
Nhưng chưa ai quên Thần Hạn
Thần mù mắt
Cụt vòi
Nhưng chưa gẫy tan đôi cánh
Và xám xịt một góc trời
Đã thấy đen rầm
Thần Lụt!
Thần định cướp đời ta
Và bao năm công sức
Nhưng đừng hòng!
Thần nào ta cũng đánh tan
Vì đầu ta có nhiều lẽ phải
Vì tim ta không hề sợ hãi
Vì tay ta lấm láp phù sa…

Viết xong ngày 19.8.1970

Từ anh đi chiến trường xa

Từ anh đi chiến trường xa
Ngày nào em cũng sang nhà chị chơi

Nhớ anh hay hát, hay cười
Em bò cho cháu nó ngồi nhong nhong

Nhớ anh lái máy trên đồng
Cuốc vườn giúp chị, em trồng luống khoai

Nhớ anh vượt dốc bom dài
Em ghi giúp chị một vài ngày công

Nhớ anh đại thắng Bản Đông
Em cài ngực cháu bông hồng thắm tươi.

1971

Điều

Anh mang đến cho em một góc chiến trường
Đêm vượt Cổng Trời quân đi như bão
Hầm ngầm giặc tan hoang trong
tiếng gầm trọng pháo

Kho đạn sân bay, lửa cháy rực trời
Những chiến công chấn động cả loài người
Anh kể lại, giọng tâm tình nho nhỏ
Thỉnh thoảng cái vành tai lại đỏ...

Em được nghe trong chuyện của anh
Chú bị thương tự chặt tay mình
Tay còn lại ôm bom, lao vào đồn giặc
Chú áp bụng xuống dây thép gai nhọn hoắt
Cho đồng đội băng qua như một chiếc cầu
Chú cầm A.K. đánh trận lần đầu
Đã bắt sống thằng giặc to: Đại tá
Và các má, chiếc khăn rằn các má

Bay trong cuộc biểu tình như những làn mây
Chắt chiu nuôi cán bộ bao ngày
Và các chị giao liên
Mỗi lần gùi hàng trăm cân gạo
Chân đất đêm đêm lội suối trèo non
Số cây số dài hơn đường xích đạo
Và các bạn thiếu niên
Bằng tuổi em
Trong tầm ngắm súng thù, vẫn treo cao cờ đỏ
Những gương mặt chưa một lần gặp gỡ
Trong chuyện anh thành người của xóm làng
Giọng anh trầm và rung như dây đàn

Em cứ nghĩ anh là pho sách lớn
Ngày một thêm trang, không bao giờ cạn
Mỗi lần gặp em lại có mấy chuyện hay
Chi tiết long lanh, mới như ban ngày

Trí nhớ anh vô tận và dạt dào như sông, như bể
Chỉ có một điều, anh quên không kể
Anh vừa được tuyên dương là một anh hùng.

1971

Tiếng nói

À uôm, ếch nói ao chuôm
Rào rào, gió nói cái vườn rộng rênh

Âu âu, chó nói đêm thanh
Tẻ... te... gà nói sáng banh ra rồi

Vi vu, gió nói mây trôi
Thào thào, trời nói xa vời mặt trăng...

1971

Ngôi đền Bãi Cháy

Ngôi đền có tự bao đời
Rêu xanh bậc đá, lá rơi úa vàng

Cột đền, đạn Mỹ xiên ngang

Bàn thờ đã lạnh khói nhang lâu rồi
Hố bom sâu hoắm chân đồi
Ngẩng lên nham nhở mảnh trời biếc trong

Vách đền ai tạc tượng Ông
Lửa quăn giáp sắt, kiếm cong tuốt trần
Mặt hiền như bác nông dân
Nụ cười tươi sáng, mến thân, đậm đà

Từ đền em bước chân ra
Hạ Long muôn sóng chói lòa gươm vung
Từng đoàn các chú qua sông
Pháo vươn. Lá ngụy trang rung tiếng cười

Phà sang, đền đã khuất rồi
Nghĩ về các chú bồi hồi không yên
Và em bỗng hiểu ngôi đền
Hiểu ai tạc tượng người hiền cầm gươm.

1971

Nhớ và nghĩ

Kính tặng chị Ngô Thị Phương Huyền

Chị em dạo mát trên đường
Tiếng than ngõ tiếng quê hương ngọt ngào
Bâng khuâng chị nhớ ngày nào

Trăng lên nghe gió rì rào ngọn tre
Và em nghĩ những đêm hè
Điện hồng mái ngói, bạn bè hò reo

Máy khoan thình thịch lưng đèo
Bùi ngùi chị nhớ những chiều làm thuê
Một mình giã gạo canh khuya
Căm căm giá buốt, gió về từng cơn
Rộn ràng em nghĩ xóm thôn
Tiếng ai xát thóc cười giòn sân kho
Trắng tinh hạt ấm, hạt no
Đường làng xe nhỏ, xe to ra đồng

Chị nhìn nước rặc[(14)] Hạ Long
Nhớ trưa bắt cáy bãi sông năm nào
Bập bềnh, em nghĩ chiếc phao
Chiều chiều tắm biển, sóng dào dạt xô

Chị nhìn lá rụng, cành trơ
Đắng cay nhớ ổ chuối khô. Gió lùa
Mái lều xơ xác nắng mưa
Vết roi chủ - những nhát cưa xé lòng
Và em nghĩ những gian phòng
Điều hòa nhiệt độ, mặt hồng niềm vui
Tiếng cây lách chách đâm chồi
Tiếng người trò chuyện với người yêu thương
Chị em cùng dạo trên đường
Cùng nhìn cỗ máy, con mương, mái nhà
Chị buồn nhớ những ngày qua
Em vui nghĩ những ngày xa đang gần...

1971

Cháu làm bà còng

Tặng cháu Minh Hà

Cái chân thì khuệnh khoạng
Tay vắt vẻo lưng cong
Đầu vấp va vấp vểnh
Cháu bỗng hóa bà còng

Mèo tròn mắt lạ lùng
Chị cười lăn ra đất
Mẹ ngồi lặng hồi lâu
Bà đứng trào nước mắt...

1972

Cháu đi

Cháu về rồi cháu lại đi
Ngoài kia bom nổ ầm ì suốt đêm
Chú nào có chút nào yên
Đêm nằm thấp thỏm nghe rền tiếng bom

1972

Ngắm hoa

Tặng Thúy Giang

Em ngắm bông hoa
Tím tươi bỡ ngỡ
Cánh hoa mới nở
Màu còn rung rinh
Màu đẹp hơn tranh
Càng nhìn càng thắm
Như màu của nắng
Như màu của mưa
Dịu dàng, non tơ…
Yêu hoa đẹp thế
Em đừng quên rễ
Sần sùi xòe ra
Như tay lắm đốt
Bám vào sỏi cát
Bám vào nắng rát
Bám vào mưa dầm
Làm lụng âm thầm
Cần cù dưới đất
Chẳng nhìn thấy đâu
Chính chùm rễ ấy
Làm nên sắc màu…

1972

Tháng ba

Sau làn mưa bụi tháng Ba
Lá tre bỗng đỏ như là lửa thiêu
Nền trời rừng rực ráng treo
Tưởng như ngựa sắt sớm chiều vẫn bay

1972

Hương đồng

Đồng ẩm trăng non
Luống cày sực nức
Mưa rào bữa trước
Nắng nồng chiều nay
Mùi bùn đang ngấu
Mùi phân đang hoai
Vôi chưa tan hẳn
Còn hăng rãnh cày
Hạt giống mùa qua
Bốc men trong đất
Giọt giọt mồ hôi
Ủ lâu thành mật
Bốn bề lên hương
Dịu mát bờ sương
Thoảng hơi gió nhẹ
Vầng trăng mới hé

Làn mây trong ngần
Đường cày ai rạch
Thành dòng sông Ngân
Sao như gốc rạ
Lô nhô xa gần...

Trời đất đêm nay
Như chim mới hót
Như rượu mới cất
Như mật mới đông
Đi trong ngào ngạt
Niềm vui gieo trồng
Thịt da ta cũng
Tỏa hơi ruộng đồng...

1972

Nói với con gà mái

Mày nhìn tao, con mắt lạc hẳn đi
Tròng mắt vằn những tia máu đỏ
Cái nhìn cháy như hai hòn lửa
Có phải tại tao đâu!

Đàn con mày xuống ổ ngày nào
Lông tơ mịn óng vàng bỡ ngỡ
Chun chun những cái mỏ
Rúc ấm lòng mày những đêm trời giông

Mày nhìn tao, đôi cánh xù tung
Đập rối loạn như điên, như dại
Lông bù xù, mỏ sao không chải
Có phải tại tao đâu!

Đàn con mày chiều qua, còn ríu rít bắt sâu
Vườn trước, ngõ sau, mồi ra nhiều quá
Mày tớp mồi, nhằn nhường con tất cả
Diều con no kềnh, diều mày vẫn lép không

Mày nhìn tao, chân cào đất lung tung
Con mày có ở đâu trong đất
Máu tóe rồi, những ngón chân rách nát
Có phải tại tao đâu!

Đàn con mày trưa nay còn tránh nắng
dưới giàn trầu
Những cuống lá vàng như mật đọng
Chói lói tiếng ve, da trời nóng bỏng
Mày thiu thiu rồi, cánh vẫn thức che con

Mày nhìn tao, lảo đảo không hồn
Lối rộng không đi cứ lao vào vách đất
Tiếng mày gọi con, tiếng còn tiếng mất
Có phải tại tao đâu!

Gà Mẹ ơi!
Mày không biết trên trời
Có những quả bom lao xuống như gió độc
Mày chưa kịp gọi con, đã bị vùi trong đất
Có nhìn thấy gì đâu

Xác con mày bay lên cùng với những lá trầu...

1972

Lời một bạn gái mười hai tuổi

Các bạn ơi!
Tên phát xít Ních-xơn đã cúi mặt viếng tôi
Tôi nhìn thẳng vào mặt hắn
Ý nghĩ hắn chạy từ đầu xuống chân
Từ chân ngấm xuống đất sâu, nên tôi nghe hết:
"Nếu mày sống thì ông cũng giết!"

Ai nhìn nghiêng sẽ tưởng hắn thương tôi
Giọt nước mắt lạnh buốt kia có thể lừa người
Tôi nhìn hắn trừng trừng vào mặt
Và tôi hiểu hắn đã vay nước mắt!
Tôi nhìn thấy răng hắn thì nhọn hoắt
Kẽ răng còn vương vài sợi thịt trẻ con
Ý nghĩ hắn chạy từ đầu xuống chân
Từ chân ngấm xuống đất sâu, nên tôi nghe hết:
"Nếu mày sống thì ông cũng giết!"

Tôi ngủ ngót ba mươi năm dưới bóng bạch dương
Trong khúc dân ca có cơn gió mùa đông và tiếng xe tam mã
Viên đạn Hít-le bắn tôi
Đã thành gỉ sét rồi
Hôm nay Ních-xơn đến khóc

Cách hắn giả vờ thật là ngu ngốc
Ý nghĩ hắn chạy từ đầu xuống chân
Từ chân ngấm xuống đất sâu nên tôi được biết:
"Nếu ông là Hít-le
Ông sẽ thiêu mày không còn gì mà chôn hết!"
Và hắn khóc tôi
Tôi không thể phì cười
Tôi nhìn thẳng vào mặt hắn
Tôi nhận ra máu tôi bọn phát xít Đức cướp đi
Chảy giần giật vằn vèo theo hình chữ Y
Trên mũi nhọn diều hâu của hắn
Không biết hắn mượn ai bộ mặt đưa ma
Và vay ai nước mắt
Nước mắt xuyên qua đất
Vỡ trong lồng ngực tôi ngàn vạn
mảnh thủy tinh
Và sưng tấy lên khắp cả thân mình
Ngày đêm nhức buốt
Các bạn ơi!
Các bạn có nghe thấy tiếng kêu từ dưới mộ của tôi?

1972

Đồng chiều

Mặt trời chìm cuối đồng xa
Sương lên mờ mịt như là khói bay
Đất trời cách một gang mây
Và tôi cùng với luống cày tỏa hương...

1972

Câu cá

Cầu ao loang vết mỡ
Em buông cần ngồi câu
Phao trắng tênh tênh nổi
Trên trời xanh làu làu

Mặt ao không gợn gió
Bóng trúc cũng rung rinh
Con cá mương đớp bọt
Nhô miệng tròn, nhỏ xinh

Cá! Cá! Chúng mày ơi
Vào đây mà kiếm ăn
Mồi lòng gà béo ngậy
Mùi thính thơm, rất đằm

Cục cùng cung trên bờ
Vào đây con cá ngão
Cái mồm to hơn mình
Mắt đỏ vằn gian giảo

Vào đây con rô cụ
Đầu đen sạm lầm lì
Thường nháy phao đột ngột

Rồi lừ lừ lôi đi

Vào đây con cá diếc
Hay vơ vẩn rong chơi
Nhung nhăng khoe áo trắng
Và nhẩn nha rỉa mồi

Cá! Cá! Chúng mày ơi
Dù con to, con nhỏ
Nếu chạm đến mồi ta
Đều nằm khoèo trong giỏ

Riêng mặt trời tinh nghịch
Ngậm mồi dưới đáy ao
Giật mấy lần không được
Còn làm ta ngã nhào

1972

Ghi ở bờ ao

Chim hót rung rinh cành khế
Hoa rơi tím cả cầu ao
Mấy chú rô ron ngơ ngác
Tưởng trời đang đổ mưa sao

1972

Cơn giông

Cơn giông bỗng cuộn giữa làng
Bờ ao lở. Gốc cây bàng cũng nghiêng
Quả bòng chết chẳng chịu chìm
Ao con mà sóng nổi lên bạc đầu...

1972

Con mắt

Con mắt trời nóng bỏng
Rừng rực những ngôi sao
Đêm đêm con mắt ấy
Cháy bùng trên mặt ao

Thẳm sâu con mắt đất
Hun hút những giếng thơi
Đêm đêm con mắt ấy
Nói điều chi với trời?

1972

Ao nhà mùa hạn

Mùa mưa mà mưa chẳng đến
Đáy sâu nẻ toác khi nào
Rêu nằm mơ những sấm sét
Rồi khô trên cọc cầu ao...

1972

Ở nhà chú Xuân Diệu

Ngôi nhà chú Diệu đây rồi
Hàng cây Xuân với khoảng trời cũng Xuân[15]

Chim không hót động vườn râm
Mà nghe tiếng bạc trong ngần líu lô
Trong phòng bề bộn những Thơ
Từng chùm Sấu Nhỏ nhấp nhô cửa ngoài

Lặng im vồn vã những lời
Những Sông, những Núi, những Người, những Ta
Ngày Xuân xanh suốt tuổi già
Tiếng Hương rối rít, tiếng Hoa phập phồng

Đâu là Riêng? Đâu là Chung?
Hăm nhăm năm, Một Khối Hồng trong thơ
Phải đâu một sớm, một trưa
Mà Tằm nhả một mùa Tơ óng vàng

Nghề thơ cũng lắm gian nan
Bỗng đâu cánh cửa mở toang. Chú vào
Như Hai Đợt Sóng ào ào
Như Cây Đời vẫn rì rào sắc Xuân...

1972

Tiếng đàn bầu và đêm trăng

Các chú văn công Quân Giải phóng
Về nhà em chơi
Chú gảy lên khúc đàn bầu
Chú đập tay ngồi hát
Ánh trăng bỗng thành bát ngát
Tiếng chim đêm cao vời
Tiếng những vì sao lang thang trên trời
Nhưng dây đàn bầu
Lại rung những âm thanh về con người và mặt đất
Tiếng ân tình mấy nghìn năm trước
Tiếng ân tình hôm nay
Chứa sẵn từ bao giờ trong dây
Cứ ngân lên với âm điệu tuyệt vời
Đằm thắm khúc ru con Nam Bộ
Tươi mát câu dân ca quan họ
Mái đình uốn cong
Nhà máy tầng tầng bên kia sông...
Người nghe bắt gặp mình trong tiếng đàn nồng ấm
Chị dân quân lái máy cày
Ngón chân cái vết bùn non còn lấm

Cụ già mấy lần tiễn cháu con ra trận
Đông nhất là trẻ em lên chín, lên mười
Trong tiếng đàn bầu
Tất cả bỗng thành thi sĩ

Tiếng đàn bầu, tiếng đàn bầu
Ngân nga trong đêm trăng
Giữa hai mùa lúa
Dây đàn tưởng không bén tay chú nữa
Mà căng trong không gian
Tự rung lên ngàn đời sức mạnh Việt Nam

Chúng em lắng nghe, nín thở
Lúc ấy rùng rùng bom nổ
Bóng cau ngã xuống cây đàn
Lung lay
Như bàn tay
Xóa đi những âm thanh dơ bẩn
Để tiếng đàn và chỉ có tiếng đàn tuôn trào vô tận
Mát trong như suối đầu nguồn...

1972

Đêm thu

Thu về lành lạnh trời mây
Bỗng nhiên thức giấc nào hay mấy giờ

Ánh trăng vừa thực vừa hư
Vườn sau gió nổi nghe như mưa rào

1972

Bàn chân thầy giáo

Thầy ngồi ghế giảng bài
Xếp cạnh bàn đôi nạng gỗ
Một bàn chân đâu rồi
Chúng em không rõ

Sáng nào bom Mỹ giội
Phượng đổ ngổn ngang, mái trường tốc ngói
Mặt bảng đen lỗ chỗ vết bom bi
Thầy cầm súng ra đi
Bài tập đọc dạy chúng em dang dở
Hoa phượng
Hoa phượng cháy một góc trời như lửa!

Năm nay thầy trở về
Nụ cười vui vẫn nguyên vẹn như xưa
Nhưng một bàn chân không còn nữa
Ôi, bàn chân
In lên cổng trường những chiều giá buốt

In lên cổng trường những đêm mưa dầm
Dấu nạng hai bên như hai hàng lỗ đáo

Chúng em nhận ra bàn chân thầy giáo
Như nhận ra cái chưa hoàn hảo
Của cả cuộc đời mình...

Bàn chân thầy gửi lại Khe Sanh
Hay Tây Ninh, Đồng Tháp
Bàn chân đạp xuống đầu lũ giặc
Cho lẽ sống làm người
Em lắng nghe thầy giảng từng lời
Rung động bao điều suy nghĩ
Nghe thầm vọng bàn chân đi đánh Mỹ
Nghe âm vang tiếng gọi của chiến trường
Em đi suốt chiều dài yêu thương
Chiều sâu đất nước
Theo những dấu chân người thầy năm trước
Và bàn chân thầy, bàn chân đã mất
Vẫn dẫn chúng em đi trọn vẹn cuộc đời...

1972

Nhớ bạn

Chiều nay
Tao ngồi trên cầu gỗ
Nghe róc rách chân cầu sóng vỗ
Con thuyền xưa, mui chổng như đuôi chim
Tất cả vẫn còn nguyên
Tao bỗng nhớ chúng mày, nhớ thế

Đâu rồi thằng Tí
Mái tóc hoe hoe, mắt lươn ti hí
Xúng xính quần nâu
Bành bạnh cái cằm đã lún phún râu
Thằng Trình nước da mai mái
Ỏn ẻn tiếng cười như con gái
Cái Thúy, cái Liên
Tên nghe có vẻ dịu hiền
Mà nghịch như quỷ sứ
Câu chuyện xưa thầy kể
Theo chúng mày đi đâu, về đâu?
Chúng mình thường bảo nhau
Đất nước quá nghèo rồi, không thể nghèo hơn nữa
Chúng mình lớn lên
Không tiếc nghĩ suy và mồ hôi đổ
Không biết đứa nào tay có trước vết chai
Không biết tuổi chúng mình bao nhiêu
Đất nước rạ rơm sẽ thành sắt thép
Dù chẳng làm nên hay làm nên sự nghiệp
Cũng không bao giờ quên nhau
Chúng mày ơi, bây giờ chúng mày đâu?

Và chiếc cầu
Cong như vành trăng chia tay đêm ấy
Ở xa, chúng mày có thấy
Trên cầu gỗ chiều nay
Tao nôn nao ngồi nhớ chúng mày…

Hè lớp 7, 1972

Bến đò

Nhớ chị Trần Thị Duyên

Bến đò xưa đây rồi
Cây đa già buông rễ loi thoi
Lá biếc xòa mặt nước
Đá lởm chởm, bờ sông trắng bọt...
Trời se se heo may
Vẫn như lần đầu, ta qua sông năm ấy
Con đò gỗ chẳng còn gối bãi
Đâu rồi, quán rạ lơ phơ
Ta thèm nhìn những kỷ niệm ấu thơ
Ngồi thụp xuống khoang đò
Khoang đò rộng thế
Chẳng thấy cây đa, bãi mía
Khoảng trời cong veo trên mui đò
Tóc ông lái bạc phơ
Lẫn vào mây trắng...

Ta đứng giữa trời mênh mông trắng
Quán xưa đổ rồi
Dưới bóng mát vòm đa chẳng còn có ai ngồi
Gió thổi cồn cào mặt nước
Mất một nỗi gì không thể tìm lại được
Ta đi, lòng vẫn ở nơi đây
Ai cũng chỉ có một lần
Cái thuở thơ ngây...

1972

Thơ vui

Kính tặng bác Mạnh Sinh[16]

Cảm ơn bác tặng thơ vui
Cháu chưa lặng lẽ qua đời được đâu
Cháu còn ở với cây cau
Bùng xòe tán lá, đỏ au quả già
Cháu còn ở với mẹ cha
Mắt mờ chân chậm, biết là cậy ai
Cháu ăn hạt gạo bao đời
Bao buồn vui ngấm vào người đã lâu
Cháu làm đã được gì đâu
Cuộc đời còn cả đằng sau rất dài...
Cảm ơn bác tặng thơ vui
Đường về âm phủ còn vời vợi xa
Lối rầu xơ xác cỏ hoa
Rêu xanh bậc đá đã nhòa dấu chân
Điện Diêm Vương lạnh hương trầm
Sân rồng quỷ ngủ, đầm đầm mưa rơi
Diêm Vương đi vắng lâu rồi
Nghe đâu ăn cỗ nhà trời xa xăm
Ngọc Hoàng mở tiệc trăm năm
Cồng rung muôn nhịp, rượu tăm nghìn vò
Mải vui chén rượu, cuộc cờ
Quên không mở cửa Phủ cho cháu vào...

Năm nay cháu đã lớn cao

Chẳng còn như buổi chiều nào bác thăm
Quả bòng vẫn rủ ngang sân
Tiếng chim năm ngoái vẫn ngân ngang trời

Cảm ơn bác tặng thơ vui...

1972

Đập cửa Diêm Vương

Trích trường ca "Trừng phạt"

Đoàn người đi
Trong sắc chiều vàng úa của âm ti
Lá khô lác đác
Nghe thoang thoảng mùi hương trầm ngan ngát
Tiếng chuông khua xa vời...
Chó ngao im lặng nhìn người
Quỉ trắng đứng bồng thanh sắt
Cửa điện Diêm Vương đóng chặt
Đoàn người nhận ra Thần Đất
Chân tay xây xát vết bom
Tiếng Thần:
- Tôi đến đã mấy hôm
Cửa Điện vẫn chưa thấy mở...
Vi vu, vi vu
Đây là lời của gió

Các bạn ơi
Hãy lắng nghe lời của gió:
- Hỡi những người phẫn nộ
Các bạn đi hàng nghìn cây số
Bằng ánh sáng chiếu ra từ trái tim mình
Đây là chỗ tận cùng
Kẻ thù phải đền tội ác
Giờ trừng phạt: máu rơi thịt nát
Sắp đến rồi! Sắp đến rồi!
Nhưng hãy chờ, hãy chờ, các bạn ơi
Diêm Vương đang ngủ…
Tiếng đoàn người cắt ngang:
- Không thể chờ, không thể chờ được nữa
Đập cửa mau! Đập cửa!
Tiếng đoàn người đập tay vào cửa điện
Diêm Vương
Tiếng bèn bẹt, những bàn tay già
Tiếng sầm sập, những bàn tay mang chửa
Tiếng cộc cộc, những con ngựa gỗ
Tiếng rào rào, những cành cây
Tiếng ầm ầm, đất bắn ngói bay
Thành một âm thanh chát choang nhức nhối
Thành một âm thanh kinh hoàng dữ dội
Như thiên nhiên đang tạo sông dựng núi
Như trái đất đang hình thành…
Tiếng Diêm Vương:
- Quỷ sứ đâu? Sao có chuyện lạ kỳ?
Tiếng đoàn người:
- "Mở cửa đi! Mở cửa đi!
Phải trừng phạt. Chúng tôi đòi trừng phạt
Những kẻ đã gây ra tội ác!

Diêm Vương xốc vội áo, bước ra
Tiếng xủng xoẻng thanh la
Dùi nện thòm thòm trống đá
Tiếng kèn rồng rúc lên hối hả
Cửa Điện mở toang
Cả một vùng nhển nhoáng sáng vàng
Long lanh dát ngọc
Hồ sen lung linh trăng mọc
Cá lửng lơ bơi, in bảy sắc cầu vồng
Đường vào sân uốn khúc vẩy rồng
Nền đá, nét mây bay thanh thản
Rừng rực chín, những quả đào, quả mận
Tỏa mùi thơm không thấy ở trên trần...

1972

Thư thơ

Kính gửi các anh đã đến thăm em

Đến thăm em, các anh chúc làm thơ
Góc sân nhỏ bỗng thành nơi tạm biệt

Em biết lúc này giặc Mỹ đang đốt giết
Những bé thơ cùng với các đồ chơi
Những mái nhà cùng với tiếng chim vui
Những cánh rừng xanh cùng với vầng trăng bạc
Âm thanh xô đến bàn em học

Là tiếng bom B52 thảm sát Hải Phòng
Tiếng pháo nã vào làng xóm miền Trung
Tiếng tên lửa bắn xuống hồ Hoàn Kiếm
Lúa vàng chín dưới cánh chim chiền chiện
Trời quê hương đang hóa thành thơ
Chùm chùm bom lao xuống bất ngờ
Roi lửa ta quất lên vào lúc trời thật đẹp
Những năm tháng oai hùng và quyết liệt
Biết bao điều em không nói được bằng thơ…
Em chẳng còn bé bỏng như xưa
Chiếc khăn quàng em đeo đã bắt đầu thấy chật
Những trang giấy cứ cồn trên mặt đất
Đường hành quân dẫn đến mọi chân trời
Cao hơn trang thơ, hơn cả cuộc đời
Là Tổ Quốc đang một còn, một mất
Em nghĩ thế. Và những ngày thắng giặc
Cứ âm vang như những tiếng trống trường
Đêm em nằm thức với quê hương
Mỗi vì sao gợi một miền Đất Nước
Các anh đi quét sạch quân xâm lược
Em ở nhà, lòng bứt rứt sớm trưa
Biết bao điều em không nói được bằng thơ…
Và sau này, nếu các anh gặp em
Không phải trên góc sân nhà ngồi ngắm trăng lên
Mà trong chớp đạn rực trời, cứ điểm thù tan rã
Thì điều ấy, chắc các anh không lạ…

8-1972

Cô Thị Mầu

Lúa rơm tạm thu gọn lại
Màn phông căng đỏ sân đình
Điện xanh vòm đa cổ thụ
Người xem đông như mít - tinh

Xóm làng như xóm làng xưa
Trong tiếng trống chèo sâu vợi
Tiếng mõ đưa hương hoa đại
Len dần vào mọi tâm tư

Kìa, cô Thị Mầu lên chùa
Đỏng đảnh dáng đi, mắt liếc
Ngắm cái tay cô phẩy quạt
Tưởng mình sống đã trăm năm

Người xem thoáng như quên chị
Chiều nay gánh lúa trên đồng
Tần tảo nuôi em, nuôi mẹ
Mười năm ròng rã chờ chồng...

1973

Hoa dại

Thương một quãng đường chói nắng

Mầm hoa đạp đất, nhô lên
Sắc thắm rất nhiều về sáng
Hương thơm rất nhiều về đêm

Một vùng tươi mát trong lành
Cái nắng trưa hè dịu lại
Vui vẻ người qua, hoa ơi,
Ai bảo em là hoa dại?

1973

Sương muối

Bất ngờ trắng ngõ, móc sa
Cỏ cây đỏ sém như hoa dong riềng
Làng xa cuồn cuộn gió lên
Rập rờn dải lửa cháy bên chân trời...

1973

Đường

Xế trưa tìm thăm nhà bạn
Lại gặp chú bù nhìn rơm
Xúng xính áo tơi nón lá
Một mình đứng múa giữa vườn

Ngõ lạ. Rối bời gió thổi
Hỏi ai? Đường tạnh bóng người
Lại chú bù nhìn vồn vã
Phất tay, chỉ thẳng... lên trời

1973

Cây xoan

Ngày nào xoan bé xíu
Giờ bỗng vút lưng trời
Dưới gốc cây xám mốc
Bao lá cành khô rơi...

1973

Bãi Cháy

Bãi đây, chẳng ngọn lửa nào
Bóng con còng gió lặn vào cát trưa
Mặn nồng vị muối ngàn xưa
Rào rào gió động hàng dừa. Nước lên
Long bong sóng vỗ thuyền nghiêng
Sắc trời, sắc biển xanh trên ngọn sào

Bãi đây, chẳng ngọn lửa nào

Đảo giương tím cánh buồm chào đón ta
Bom thù giội mấy mùa qua
Lửa bom đã tắt. Tím hoa sim rồi
Thông non nối đất liền trời
Tiếng ai thấp thoáng, nói cười xôn xao…

Bãi đây chẳng ngọn lửa nào
Chỉ ta với sóng lẫn vào trong xanh…

1973

Hoa duối

Vườn xôn xao thánh thót
Năm cánh xòe vàng tươi
Ngỡ sao đêm xuống hát
Mải vui, quên về trời…

1973

Khi mùa thu sang

Mặt trời lặn xuống bờ ao
Ngọn khói xanh lên lúng liếng
Vườn sau gió chẳng đuổi nhau
Lá vẫn bay vàng sân giếng

Xóm ngoài, nhà ai giã cốm
Làn sương lam mỏng rung rinh
Bạn nhỏ cưỡi trâu về ngõ
Tự mình làm nên bức tranh

Rào thưa, tiếng ai cười gọi
Trông ra nào thấy đâu nào
Một khoảng trời trong leo lẻo
Thình lình hiện lên ngôi sao

Những muốn kêu to một tiếng
Thu sang rồi đấy! Thu sang!
Lòng bỗng nhớ ông Nguyễn Khuyến[17]
Cõng cháu chạy rông khắp làng...

1973

Cây bàng mùa đông

Suốt mùa hè chịu nắng
Che mát các em chơi
Đến đêm đông giá lạnh
Lá còn cháy đỏ trời...

1973

Ghi chép về ngọn đèn dầu

Đứng giữa nhà mà cháy
Mà tỏa sáng xung quanh
Chỉ thương cây đèn ấy
Không sáng nổi chân mình...

1973

Mùa đông và cây sầu đông[18]

Ngoài vườn mưa bụi lây rây
Cành xoan vươn những nhánh gầy khẳng khô
Quả vàng héo quắt, lưa thưa
Lặng dâng nỗi nhớ ngàn xưa lên trời...

1974

Đất

Đất muốn nói điều chi thế
Mà không nói được với người
Mà rạo rực trong quả ngọt

Mà rưng rưng màu lá tươi...

1974

Đồng quê

Làng quê lúa gặt xong rồi
Mây hong trên gốc rạ phơi trắng đồng

Chiều lên lặng ngắt bầu không
Trâu ai no cỏ thả rông bên trời

Hơi thu đã chạm mặt người
Bạch đàn đôi ngọn đứng soi xanh đầm

Luống cày còn thở sùi tăm
Sương buông cho đống hoang nằm chiêm bao

Có con châu chấu phương nào
Bâng khuâng nhớ lúa, đậu vào vai em...

1974

Ở ngoại ô thành phố

Mưa bay trắng những cao tầng đơn độc
Bỗng bất ngờ nghe vọng tiếng bò, bê
Hồn dân dã sao mà dai dẳng thế
Đến tìm tôi, tưởng tôi lạc lối về...

1974

Mưa xuân

Mưa bay như khói qua chiều
Vòm cây nghe nhỏ giọt đều qua đêm

Tiếng mưa vang nhẹ khắp miền
Lòng rung như chiếc lá mềm khẽ sa

Sáng ra, mở cửa nhìn ra
Vẫn mưa mà đất trước nhà vẫn khô...

1974

Trong sương sớm

Sao Mai chờn vờn ngang mặt
Nam Tào, Bắc Đẩu gần thôi
Vừa mới bước qua ngõ duối

Đã đi lơ lửng giữa trời

Cổng làng bồng bềnh mây nổi
Bốn bề sương khói ngổn ngang
Trâu quên đôi sừng lấm đất
Tưởng mình lững thững lên Trăng

Tán đa bừng ra đột ngột
Có ai? Ơ bác thợ cày
Ngồi thổi nùn rơm, rít thuốc
Sau lưng, đồng lếnh láng bay…

1974

Mục lục

Phần 1

Phần 2

Phần 3

Phần 4

Phần 5